

דבר המערכת

שנת לימודים נוספת מגיעה לקצה, וברקע מתנהלות ההכנות לקראת שנת הלימודים הבאה, מורי כימיה ותיקים יוצאים לגמלאות ובמקביל מתנהל גיוס מורים חדשים למערכת - מורי כימיה צעירים. דור חדש של מורים שלא ידע את גיליונות "על כימיה" המודפסים, ויתכן שאינו מודע למקורות המידע הרבים שיכולים להיות רלוונטיים לכם ולתלמידים, משמע, לגיליונות האלקטרוניים של עלון מורי הכימיה על מדוריהם ותחומיהם המגוונים.

מה הייתם מצפים למצוא בעיתון? מה מעניין אתכם? במה הייתם יכולים לתרום?

אמנם אתם טירונים בכיתה, אבל רובכם הגעתם הישר מהמוסדות להשכלה גבוהה, חלקכם אחרי סיום תארים מתקדמים, ויש ביכולתכם לשתף את קהילת המורים במחקרים מעניינים שערכתם בתחום הכימיה על גווניה השונים או בתחום הוראת הכימיה. אז מילת הקסם בקהילת מורי הכימיה היא שיתוף. הוותיקים יכולים להביא מניסיונם: שאלות מעניינות, מערכי שיעור מיוחדים, פעילויות וכו', ואתם, מורי הדור הצעיר, מוזמנים לשתף בעדכונים חמים מהתנור ישירות מהעולם האקדמי.

המדורים בגיליון זה דומים לאלה שבקודמיו. תמצאו בו מאמרי העשרה, פעילויות לכיתה, שאלות מעניינות ועדכון בתחום המחקרים בהוראת המדעים הרלוונטיים להתמקצעות של מורי הכימיה. ברצוננו להתייחס ליוזמה מבורכת של **בעז הדס ועדנה כהן** בארגון כנסים אזוריים לתלמידים. כנסים אלה מפתחים גאווה מגמה, עשויים לעזור בקידום מקצוע הכימיה בבתי הספר, ובשלב זה הם ייחודיים למקצוע הכימיה. הנכם מוזמנים לקרוא על היוזמה בכתבה **"כנסי כימיה לתלמידים - שנה ראשונה ביוזמה"**.

פינה חדשה בגיליון היא **פינת התלמידים**. פינה זו מיועדת לפרסום עבודות תלמידים, שיכולות להוות השראה לתלמידים אחרים או למורים המנחים את תלמידיהם. הפעם בחרנו בכתבה **"N₂O(g) - האם זהו גז הצחוק או סם מסוכן?"** אשר כתבו התלמידות **מירית צסיס, ענבל לוי ושחף נוי מרק מתיכון קציר ברחובות**. הכתבה נכתבה בחן רב במסגרת התחרות "יש לנו כימיה" וזכתה במקום ראשון. מורים שתלמידיהם כתבו עבודות ראויים לפרסום מוזמנים לשלוח תכנים לפינה זו.

חופשה נעימה לכל ציבור המורים ואיחולים למילוי מצברים לקראת שנת הלימודים הבאה.

מערכת "על-כימיה"

דבר המערכת...

צבר האמא"ר

ד"ר דורית טייטלבוים מנהלת תחום דעת כימיה, משרד החינוך והתרבות

שלום רב,

בתחילת דברי אני רוצה לאחל לכולנו קיץ טוב והמשך עשייה ברוכה למען קידום ופיתוח הנושאים החשובים לנו ולמדינת ישראל. לפני זמן קצר התקיימה בחינת הבגרות בכימיה. הבחינה עברה באופן משביע רצון, ואנו נמצאים עכשיו בעיצומו של תהליך ההערכה של הבחינות.

מורים רבים השתתפו השנה בהשתלמויות שונות ברחבי הארץ, השתלמויות ניתנו על ידי מגוון גופים ואנשים: המדריכים במחוזות השונים, חברי המרכז הארצי למורי הכימיה במכון דוידסון, וחברי המחלקה להוראת המדעים בטכניון.

תהליך **הטמעת האוריינות** היה מצויין. עבודה מאומצת בתחום זה נעשתה על ידי המדריכים והמורים בשטח. הדבר בא לידי ביטוי במספר התלמידים שנרשמו לבחינת המפמ"ר ברמה של יחידה אחת. מספר זה עומד השנה על פי ארבע מאשר בשנת הלימודים תשע"א. אין ספק כי רק העבודה המאומצת של המדריכים והמורים הביאה לתוצאה זו. **אציין לשבח שני בתי ספר בהם למדו כל תלמידי שכבת י', בהיקף של יחידה אחת לבגרות: תיכון אהל שם, ברמת גן, ותיכון ליאו בק, בחיפה.** יישר כוח למורים ולרכזים בשני בתי הספר!

השנה, לראשונה במקצוע הכימיה, התקיימו שתי **השתלמויות וירטואליות**: האחת בנושא אוריינות כימית, שניתנה על ידי המרכז הארצי למורי הכימיה, והשניה בנושא מיומנויות מעבדת החקר, שניתנה על ידי המדריכות נאוה תמם ועדנה פרידמן. שתי ההשתלמויות היו מלאות עד אפס מקום (ווירטואלי) והמורים המשתלמים דיווחו על שביעות רצון גבוהה. מגמה זו של השתלמויות וירטואליות לצד השתלמויות פנים אל פנים תימשך גם בשנת הלימודים תשע"ג.

השנה המשכנו גם את ההפעלה של **פרויקט נחשון**, פרויקט משותף למשרד החינוך ולמט"ח (המרכז לטכנולוגיה חינוכית). במסגרת הפרויקט ניתנה תמיכה לימודית שוטפת לתלמידי כימיה בכיתות י"א, י"ב, שהתבססה על קשר הדוק של חונך עם מורה הכיתה. החונכים היו סטודנטים הלומדים באוניברסיטה כימיה או הנדסה כימית או מקצוע שיש בו למידה משמעותית של כימיה, לדוגמה לימודי רפואה. מספר הלומדים בפרויקט עלה בהשוואה לשנת תשע"א. בנוסף, מספר הלומדים שהשתתפו במרתונים של הפרויקט לקראת הבגרות, עלה אף הוא. המורים שהיו בקשר עם החונכים וגם תלמידי הכימיה ציינו את תרומתו של הפרויקט לקידום ההבנה והלמידה המשמעותית של מקצוע הכימיה. לסיום, אני רוצה לאחל לכולנו חופשה נעימה וגם מנוחה וצבירת כוחות לשנה הבאה.

בברכה,

ד"ר דורית טייטלבוים

מפמ"ר כימיה